

Luftfartsförordning (2010:770)

1 kap. Inledande bestämmelser

Tillämpning av denna förordning

1 §

[3851] I denna förordning finns kompletterande bestämmelser till luftfartslagen (2010:500) ([3701] o.f.). Bestämmelserna ska tillämpas om inte annat följer av EU-förordningar.

Luftfart inom svenskt område

2 §

[3852] Frågor om tillstånd till luftfart enligt 1 kap. 6 § [3706] andra stycket eller 7 § [3707] andra stycket luftfartslagen (2010:500) prövas av Transportstyrelsen. Ett tillstånd ska avse en viss tid. Transportstyrelsen får återkalla ett tillstånd om det finns anledning till det.

Förbud av miljöskäl mot viss luftfart

3 §

[3853] Luftfart i Sverige får inte ske med civila jetmotordrivna underljudsflygplan som

1. har en högsta godkänd startmassa på 34 000 kg eller mer, eller har en godkänd passagerarkapacitet för flygplanstypen på fler än nitton platser utöver platser som är avsedda för personalen, och
2. inte uppfyller åtminstone normerna i volym 1, del II, kapitel 3 i bilaga 16 till konventionen om internationell civil luftfart, andra upplagan (1988).

Transportstyrelsen får i ett enskilt fall besluta om undantag från förbudet för

1. flygplan av historiskt intresse,
2. flygplan som utnyttjas för en så exceptionell användning att det vore oskäligt att inte bevilja ett tillfälligt undantag, och
3. flygplan som används för icke-vinstgivande uppdrag i ombyggnads-, reparations- eller underhållssyfte.

Transportstyrelsen får meddela ytterligare föreskrifter när det gäller frågor i denna paragraf, med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/93/EG av den 12 december 2006 om reglering av utnyttjandet av flygplan som omfattas av volym 1, del II, kapitel 3 i bilaga 16 till konventionen om internationell civil luftfart, andra upplagan (1988) (kodifierad version).

Restriktionsområden för luftfart

4 §

[3854] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta att ett område ska vara restriktionsområde, om det behövs av hänsyn till militär verksamhet eller om allmän ordning och säkerhet kräver det. Om föreskrifterna eller beslutet rör militära förhållanden, ska samråd ske med Försvarmakten. Vid en inskränkning som avser längre tid än två veckor ska samråd ske med länsstyrelsen.

Transportstyrelsen får också meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta att ett område ska vara restriktionsområde, om det behövs av hänsyn till friluftsliv, natur- eller miljövård eller för att undvika störning vid allmän sammankomst eller offentlig tillställning av större omfattning. Samråd ska ske med länsstyrelsen.

I fråga om vissa restriktionsområden finns särskilda bestämmelser i förordningen (2005:801) om restriktioner för luftfart inom vissa områden ([4001] o.f.).

5 §

[3855] När Transportstyrelsen meddelar föreskrifter om eller beslutar att ett område ska vara restriktionsområde, ska den ange de inskränkningar i rätten till luftfart inom området som behövs. När det krävs av hänsyn till allmän ordning och säkerhet får all luftfart inom området förbjudas för en viss tid, dock högst två veckor.

Föreskrifterna eller beslutet om ett sådant restriktionsområde som avses i 4 § andra stycket får inte utformas så att de hindrar den luftfart som behövs med hänsyn till ortsbefolkningens intresse. Luftfart för Lantmäteriverket får alltid ske inom området.

Transportstyrelsen får, om det finns särskilda skäl, meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta att en annan myndighet får besluta om tillfälliga undantag från beslut om restriktionsområde.

Farligt område

6 §

[3856] Om luftfartens säkerhet är i fara på grund av något sådant förhållande som avses i 4 § första stycket, men faran inte är så stor att ett restriktionsområde behöver inrättas, får Transportstyrelsen i stället meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta att ett område ska vara farligt område.

Transportstyrelsen får meddela ytterligare föreskrifter om luftfarten inom ett farligt område.

Luftfartyg av särskild beskaffenhet m.m.

7 §

[3857] Bestämmelserna i 1 kap. 6 § [3706] första stycket och 2–8 kap. ([3712] o.f.) luftfartslagen (2010:500) och med stöd av dessa bestämmelser meddelade föreskrifter i denna förordning gäller inte i fråga om modelluftfartyg, fasta ballonger eller drakar. Transportstyrelsen får meddela ytterligare föreskrifter av betydelse för flygsäkerheten. Förvaltningsuppgift i anslutning till sådana föreskrifter får överlämnas till någon annan, även om uppgiften innefattar myndighetsutövning. Om en föreskrift berör militär verksamhet, ska Transportstyrelsen samråda med Försvarmakten.

8 §

[3858] I fråga om luftfart inom svenskt område med segelflygplan, motorsegelflygplan, ultralätta flygplan, friflygande ballonger eller luftskepp får Transportstyrelsen efter samråd med Försvarmakten meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta om undantag från bestämmelserna i 3 och 4 kap. och 7 kap. 9 § luftfartslagen (2010:500) och med stöd av dessa bestämmelser meddelade föreskrifter i denna förordning. Transportstyrelsen får meddela ytterligare föreskrifter av betydelse för flygsäkerheten. Föreskrifter och beslut om undantag får meddelas bara om flygsäkerhetsskäl eller hänsyn till det allmänna inte hindrar det. Förvaltningsuppgift i anslutning till föreskrifter får överlämnas till någon annan, även om uppgiften innefattar myndighetsutövning.

Sådana luftfartyg som anges i första stycket får fullgöra sin landningsskyldighet enligt 8 kap. 2 § [3759] luftfartslagen på varje lämpligt område i närheten. Om en

särskild landningsplats anvisas, ska luftfartyget landa där om det är möjligt av flygsäkerhetsskäl. Andra stycket gäller också sjöflygplan.

9 §

[3859] I fråga om hängglidare, flygskärmar, fallskärmar och andra enkla konstruktioner får Transportstyrelsen meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall medge undantag från bestämmelserna i 1 kap. 6 § [3706] första stycket och 2–8 kap. ([3712] o.f.) luftfartslagen (2010:500) och med stöd av dessa bestämmelser meddelade föreskrifter i denna förordning. Transportstyrelsen får meddela ytterligare föreskrifter av betydelse för flygsäkerheten. Förvaltningsuppgift i anslutning till sådana föreskrifter får överlämnas till någon annan, även om uppgiften innefattar myndighetsutövning. Om en föreskrift berör militär verksamhet, ska Transportstyrelsen samråda med Försvarmakten.

10 §

[3860] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om sådana föremål som är inrättade för rörelse i luften men som inte är att anse som luftfartyg, såsom raketer och skjutmål. Om en föreskrift berör militär verksamhet ska Transportstyrelsen samråda med Försvarmakten.

Luftfartyg registrerade hos en internationell organisation

11 §

[3861] De bestämmelser i denna förordning som gäller luftfartyg som är registrerade i ett annat land ska på motsvarande sätt tillämpas i fråga om luftfartyg som är registrerade hos en internationell organisation.

Bestämmelser om vissa utländska luftfartyg

12 §

[3862] Bestämmelserna i 3 kap., 4 kap. 1 §, 5 kap. 1 och 4–6 §§, 6 kap. 1 §, 8 kap. 1 och 3–11 §§ denna förordning tillämpas också på utländska luftfartyg när sådana används inom ramen för ett svenskt drifttillstånd.

De i första stycket angivna bestämmelserna tillämpas inte om detta har avtalats i en överenskommelse med annan stat.

Militär luftfart och annan luftfart för statsändamål

Anm. Rubriken är införd enligt förordning (2013:944).

13 §

[3862 A] För militär luftfart och annan luftfart för statsändamål gäller förordningen endast i den utsträckning som följer av 14 kap. *Förordning (2013:944)*.

2 kap. Registrering, nationalitet och märkning

Luftfartygsregistret

1 §

[3863] Föreskrifter om luftfartygsregistret finns i förordningen (1986:172) om luftfartygsregistret m.m.

2 §

[3864] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om att luftfartyg av miljöskäl inte får registreras i Sverige.

Nationalitets- och registreringsbeteckning

3 §

[3865] Nationalitetsbeteckningen för ett svenskt luftfartyg är bokstäverna SE.

Registreringsbeteckningen är en grupp om tre tecken, som består av bokstäver eller siffror eller bokstäver och siffror i kombination. Beteckningen bestäms för varje luftfartyg av Transportstyrelsen.

Nationalitets- och registreringsbevis

4 §

[3866] Nationalitets- och registreringsbevis utfärdas i enlighet med formulär som bestäms av Transportstyrelsen.

5 §

[3867] Ett tillstånd till luftfart enligt 1 kap. 6 § [3706] andra stycket luftfartslagen (2010:500) utgör också ett sådant bevis om nationalitet som avses i 2 kap. 12 § [3723] samma lag.

6 §

[3868] När ett luftfartyg avregistreras eller anteckning görs enligt 9 § förordningen (1986:172) om luftfartygsregistret m.m. om hinder för avregistrering, ska nationalitets- och registreringsbeviset lämnas tillbaka till Transportstyrelsen.

Märkning av luftfartyg

7 §

[3869] Luftfartyg ska märkas genom målning eller på annat likvärdigt sätt. Transportstyrelsen får meddela ytterligare föreskrifter om märkningen.

3 kap. Luftvärdighet och miljövärdighet

---

5 kap. Luftfartygs befälhavare och besättning samt tjänstgöring ombord

Luftfartygs befälhavare

1 §

[3870] Luftfartygets ägare utser luftfartygets befälhavare och ersättare för befälhavaren. Den som brukar luftfartyget i ägarens ställe utser befälhavare och ersättare om brukaren enligt avtal med ägaren har rätt att göra det.

Om ingen befälhavare har utsetts, ska den främste av förarna vara befälhavare. Detsamma gäller om befälhavaren är förhindrad och ingen ersättare finns. Om det inte finns någon förare och luftfartyget inte är under flygning, ska den främste av de övriga som fullgör sysslor av betydelse för flygsäkerheten ombord vara befälhavare.

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om de närmare förutsättningarna för att någon ska få utföra uppdrag som befälhavare och om vem som är befälhavare vid certifikatprov och vid flygningar som avser kontroll av besättning eller materiel.

Luftfartygs besättning

2 §

[3871] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om det antal besättningsmedlemmar med viss behörighet som krävs för varje typ av luftfartyg (*minimibesättning*).

I flyghandboken eller motsvarande handling ska det lägsta antal besättningsmän som måste ha flygcertifikat anges.

Transportstyrelsen får i ett enskilt fall besluta att luftfartyg används till luftfart av utbildningsskäl eller av någon annan särskild anledning även om föreskrivna krav i fråga om bemanning inte är uppfyllda. När ett luftfartyg används med ett sådant medgivande, får inga betalande passagerare följa med.

Förberedande och genomförande av flygning**3 §**

[3872] Transportstyrelsen får meddela närmare föreskrifter om befälhavarens skyldigheter enligt 5 kap. 4 § [3728] första stycket luftfartslagen (2010:500).

Rapporteringskyldighet**4 §**

[3873] Om befälhavaren har omhändertagit någon som har begått brott ombord, ska han eller hon snarast underrätta Polismyndigheten eller flygtrafikledningsenhet på de orter där luftfartyget ska landa.

Om befälhavaren av ordnings- eller säkerhetsskäl har landsatt någon, ska han eller hon snarast underrätta Polismyndigheten eller flygtrafikledningsenheten på den ort där landsättningen har skett.

Om befälhavaren avser att överlämna någon som har begått ett svårare brott ombord till en behörig myndighet, ska han eller hon snarast underrätta Polismyndigheten eller flygtrafikledningsenheten på den ort där överlämnandet ska ske.

När ett överlämnande till en utländsk myndighet har skett ska befälhavaren snarast underrätta Polismyndigheten. *Förordning (2014:1284)*.

5 §

[3874] Det finns närmare bestämmelser om rapportering enligt 5 kap. 8 § [3732] första stycket luftfartslagen (2010:500) i förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor (Tullkodex m.m. [1896:3]).

6 §

[3875] Om ett luftfartyg har råkat i nöd eller använts för att rädda liv och gällande föreskrifter om luftfarten av säkerhetsskäl inte har kunnat följas, ska befälhavaren genast underrätta en flygtrafikledningsenhet om detta. Han eller hon ska snarast lämna en rapport till Transportstyrelsen om det inträffade.

Transportstyrelsen får meddela närmare föreskrifter om kravet på underrättelse och rapport som avses i första stycket.

Tjänsten ombord på ett luftfartyg**7 §**

[3876] Transportstyrelsen får efter samråd med Socialstyrelsen meddela ytterligare föreskrifter om att ombord på ett luftfartyg utföra sysslor med betydelse för flygsäkerheten under påverkan av alkohol eller andra medel.

Transportstyrelsen får efter samråd med Arbetsmiljöverket meddela föreskrifter om arbets- och vilotider vid luftfart.

6 kap. Flygplatser och den övriga markorganisationen

Flygplatser och andra start- och landningsplatser

1 §

[3877] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om vilka flygplatser som får användas vid olika slag av luftfart. Därvid får Transportstyrelsen bestämma att bara vissa flygplatser får användas vid flygningar till och från Sverige.

Försvarsmakten får meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta om samordningen av militär och civil verksamhet på militära flygplatser som helt eller delvis har upplåtits för civil luftfart. Samråd ska ske med Luftfartsverket och Transportstyrelsen. För den civila verksamheten på militära flygplatser gäller i övrigt bestämmelserna i denna förordning och de föreskrifter som meddelas med stöd av förordningen.

2 §

[3878] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om användande för start och landning av områden som inte har inrättats för sådana ändamål eller som tillfälligt har inrättats för sådana ändamål.

3 §

[3879] Om det behövs av hänsyn till natur- eller miljövård, friluftsliv, kommunikationer, fiske eller näringsverksamhet får Transportstyrelsen efter samråd med länsstyrelsen meddela föreskrifter om förbud för luftfartyg att landa inom ett visst område, eller att landning inom ett visst område kräver särskilt tillstånd från Transportstyrelsen.

Att luftfartyg inte får landa inom vissa nationalparker framgår av föreskrifter som gäller för dessa nationalparker.

Tillstånd att inrätta en flygplats

4 §

[3880] Transportstyrelsen prövar frågor om tillstånd att inrätta eller bygga om flygplatser samt fastställer villkor för tillståndet. Detta gäller också när driften av en flygplats ändras på ett sätt som inte är av ringa betydelse. Om ett sådant tillstånd har meddelats av regeringen, får Transportstyrelsen fastställa villkor för tillståndet, om detta följer av regeringens beslut.

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta att en flygplats med hänsyn till dess art, trafikens ringa omfattning eller andra särskilda omständigheter får inrättas utan ett sådant tillstånd som avses i första stycket.

Drifttillstånd för flygplatser m.m.

5 §

[3881] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om vilka krav som ska vara uppfyllda från flygsäkerhetssynpunkt för att ett område ska få användas som flygplats. Kraven ska också avse flygplatsområdets beskaffenhet och utrustning. Vidare får krav ställas på att markeringar och andra anordningar ska sättas upp

utanför området. Krav får också ställas på att det i närheten av flygplatsen inte får finnas hinder, märken eller belysningar som kan medföra fara för luftfarten.

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta att en flygplats med hänsyn till dess art, trafikens ringa omfattning eller andra särskilda omständigheter inte behöver godkännas innan den tas i bruk.

6 §

[3882] Transportstyrelsen prövar frågor om godkännande från flygsäkerhetssynpunkt av flygplatser och utfärdar drifttillstånd.

7 §

[3883] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om drift av flygplatser.

8 §

[3884] Innan Transportstyrelsen meddelar föreskrifter enligt 5 eller 7 § ska den samråda med Försvarmakten om det är fråga om inverkan på militära anläggningar.

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om flygplatsernas radioutrustning efter samråd med Post- och telestyrelsen.

9 §

[3885] Om en flygplats som inte behöver godkännas innan den tas i bruk inte uppfyller flygsäkerhetskraven, får Transportstyrelsen förbjuda att den används eller ange under vilka förutsättningar den får användas.

Flygtrafiktjänst

10 §

[3886] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om uppgifter, omfattning och utformning när det gäller flygledningstjänst, informationstjänst för luftfarten, flygvädertjänst, kommunikations-, navigations- och övervakningstjänster samt flygräddningstjänst och de flygsäkerhetsföreskrifter för verksamheten som behövs. Föreskrifterna ska i förekommande fall meddelas efter samråd med Försvarmakten samt, när det gäller flygvädertjänsten, efter samråd med Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, och när det gäller flygräddningstjänst efter samråd med Sjöfartsverket.

Verksamhet som avser flygtrafiktjänst ska vara godkänd av Transportstyrelsen för att få bedrivas. Om sådan verksamhet inte uppfyller flygsäkerhetskraven får Transportstyrelsen återkalla godkännandet eller begränsa det.

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om de kompetenskrav som ska gälla för anställda inom flygtrafiktjänsten och för teknisk personal som installerar eller underhåller utrustning för flygtrafiktjänsten.

Frågor som gäller flygtrafikledningstjänst för luftrummet i anslutning till en flygplats enligt 6 kap. 13 § [3746] tredje stycket luftfartslagen (2010:500) prövas av Transportstyrelsen.

11 §

[3887] Vid flygplatser ska det finnas kontrollerat luftrum.

För flygplatser där trafiken är av mindre komplexitet eller omfattning, får Transportstyrelsen meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta om

undantag från kravet på kontrollerat luftrum och ange de krav som ska gälla för flygningen där.

Transportstyrelsen bestämmer omfattningen av de luftrum som avses i första stycket. Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om vilka anläggningar som ska finnas för att underlätta lufttrafiken där.

12 §

[3888] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om i vilken omfattning det ska finnas kontrollerat luftrum för flygning på sträcka.

Om det behövs för uppsikten över lufttrafiken, får Transportstyrelsen meddela föreskrifter om att de som flyger utanför kontrollerat luftrum ska lämna uppgifter om detta i förväg och följa Transportstyrelsens föreskrifter om flygningen.

13 §

[3889] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om flygvägar i kontrollerat luftrum.

14 §

[3890] Navigationshjälpmedel och andra anläggningar för att underlätta lufttrafiken ska godkännas av Transportstyrelsen innan de tas i bruk.

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om inrättandet, underhållet och driften av anläggningarna och om tillsynen över dem. Transportstyrelsen får återkalla eller begränsa ett godkännande enligt första stycket om flygsäkerhetskraven inte uppfylls.

15 §

[3891] Transportstyrelsen ska i frågor som avses i 11–14 §§ samråda med Försvarmakten. Om det behövs ska Transportstyrelsen också samråda med Post- och telestyrelsen eller med andra myndigheter.

Ordningsföreskrifter för flygplatser m.m.

16 §

[3892] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om tillträde till flygplatser och om ordningen där. Länsstyrelsen får meddela föreskrifter om tillträde till en viss flygplats efter samråd med flygplatsen.

I föreskrifter enligt första stycket ska det område där föreskrifterna ska gälla anges.

Luftfartsskyddet på flygplatser

17 §

[3893] Transportstyrelsen prövar ärenden enligt 6 kap. 15 § [3748] andra stycket luftfartslagen (2010:500).

Avgifter

18 §

[3894] Luftfartsverket får meddela föreskrifter inom sitt verksamhetsområde om avgifter för flygtrafiktjänster.

Viss personal inom markorganisationen

19 §

[3895] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om godtagande i Sverige av utländska elevtillstånd för utbildning till flygledare samt certifikat för flygledare i flygtrafikledningstjänst och för flygtekniker.

Bestämmelserna i 4 kap. 2, 5–11 §§ gäller också i fråga om certifikat för flygledare i flygtrafikledningstjänst och flygtekniker samt i fråga om innehavare av sådana certifikat.

20 §

[3896] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter i frågor som avses i 6 kap. 19 § [3752] andra stycket luftfartslagen (2010:500). I fråga om behörighetsbevis som avses i nämnda lagrum och om innehavare av sådana bevis gäller bestämmelserna i 4 kap. 5–11 §§ denna förordning.

21 §

[3897] Bestämmelsen i 5 kap. 9 § [3733] luftfartslagen (2010:500) gäller också

1. den som efter tillsyn överlämnar ett luftfartyg som klart för flygning,
2. personal som bedriver verksamhet med flyginformationstjänst för flygplats (AFIS-tjänstemän).

Flyghinder m.m.**22 §**

[3898] Radioanläggningar får inte anordnas så att de kan förväxlas med eller störa anläggningar för lufttrafiken eller så att de i övrigt kan innebära fara för flygsäkerheten. Detsamma gäller belysningar och andra anordningar.

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om förbud mot eller annan begränsning av uppsättning av märken, belysning eller andra anordningar som kan utgöra en fara för flygsäkerheten.

Post- och telestyrelsen får förelägga den som bryter mot bestämmelsen i första stycket att vidta rättelse om det gäller en radioanläggning. Transportstyrelsen får förelägga den som bryter mot bestämmelsen i första stycket att vidta rättelse i andra fall än radioanläggningar.

23 §

[3899] Transportstyrelsen ska verka för att byggnader, master, naturföremål och liknande markeras för att fara för flygsäkerheten ska undvikas.

Om det utgör en fara för flygsäkerheten att en byggnad uppförs eller att en mast eller liknande sätts upp, får Transportstyrelsen meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta om markering av flyghindret. Sådan markering får inte innebära något avsevärt men för markägarna eller dem som har särskild rätt till marken.

Transportstyrelsen ska samråda med markägarna, dem som har särskild rätt till marken samt företrädare för de övriga intressen som berörs.

24 §

[3900] Om en markering har gjorts enligt 22 § eller på grund av andra föreskrifter och någon vill vidta åtgärder som kan innebära att markeringen ändras eller inte längre fyller sin funktion tillfredsställande, ska detta anmälas till Transportstyrelsen. Anmälan ska göras senast 30 dagar innan åtgärden vidtas. Transportstyrelsen får besluta om ändrad markering tills frågan avgörs slutligt. Om någon vidtar åtgärderna

utan att följa bestämmelserna om anmälningsskyldighet, får Transportstyrelsen på hans eller hennes bekostnad återställa förhållandena i det tidigare skicket eller förelägga honom eller henne att vidta rättelse.

Flyghinderanmälan

-----

8 kap. Vissa bestämmelser om lufttrafiken

Trafikregler m.m.

1 §

[3901] Transportstyrelsen får, efter samråd med Försvarsmakten, meddela föreskrifter om trafikregler för luftfarten. Trafikreglerna ska i huvudsak överensstämma med de trafikregler som Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO) antagit (*de internationella trafikreglerna*).

2 §

[3902] Vid luftfart med ett svenskt luftfartyg inom ett annat lands territorium ska de internationella trafikreglerna följas, om de inte strider mot de av det landet utfärdade bestämmelserna.

Sker luftfart med ett svenskt luftfartyg inom ett område som inte tillhör något land, ska de internationella trafikreglerna gälla utan jämkningar.

3 §

[3903] Det får inte kastas eller släppas ut föremål från ett luftfartyg, om det kan medföra skador, sjukdomar eller olägenheter för människors hälsa. Transportstyrelsen får meddela ytterligare föreskrifter om detta.

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om vad som ska iaktas för att skador genom buller och liknande störningar från luftfartyg ska undvikas eller begränsas. När det behövs ska Transportstyrelsen samråda med Folkhälsomyndigheten.

Föreskrifter om förbud mot spridning av bekämpningsmedel från luftfartyg finns i 14 kap. 18 § andra stycket miljöbalken. *Förordning (2013:908)*.

4 §

[3904] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om att luftfartyg vid flygning inom svenskt område ska följa vissa flygvägar eller framföras inom vissa områden. Transportstyrelsen får också meddela föreskrifter om begränsningar i användningen av lufterum i anslutning till sådana flygvägar.

5 §

[3905] Transportstyrelsen får, efter samråd med Tullverket, meddela föreskrifter om var luftfartyg får passera Sveriges gräns och om vilka flygvägar som ska följas inom landet till och från gränsen, samt bestämma de närmare villkor som ska gälla för flygningar över gränsen.

Skyldighet att landa

6 §

[3906] En sådan uppmaning att landa som avses i 8 kap. 2 § [3759] luftfartslagen (2010:500) får lämnas av Transportstyrelsen. Om en landning är nödvändig av

flygsäkerhetsskäl eller om Transportstyrelsen har särskilt bestämt det, får en uppmaning också lämnas av en flygtrafikledningsenhet.

7 §

[3907] Transportstyrelsen eller en flygtrafikledningsenhet ska, om inte hänsynen till luftfartsskyddet eller flygsäkerheten talar emot det, hindra ett luftfartyg att avgå eller uppmana det att landa

1. på begäran av förundersökningsledaren i ett brottmål, om det behövs för efterspanandet av en person som är häktad eller anhållen eller på sannolika skäl misstänkt för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i ett år eller mer, eller annars för utredningen av ett sådant brott,

2. på begäran av Polismyndigheten om det är absolut nödvändigt för efterspanandet av en person som är häktad eller anhållen eller som har avvikit från en kriminalvårdsanstalt eller en annan anstalt där han eller hon har varit intagen på grund av en myndighets beslut, eller

3. på begäran av en tulltjänsteman, om det är absolut nödvändigt för att en riktig tullkontroll ska kunna göras.

Första stycket gäller inte om brottet har begåtts på ett utländskt luftfartyg och ett ingripande inte får ske på grund av föreskrifter i en internationell överenskommelse som Sverige har biträtt. *Förordning (2014:1284)*.

8 §

[3908] Om ett luftfartyg inte landar trots en uppmaning enligt 6 eller 7 §, får den som har lämnat uppmaningen begära hjälp av Försvarmakten för att få luftfartyget att landa. Detsamma gäller om luftfartyget inte kan nås med en uppmaning. Frågan om hjälpen ska ges prövas av Försvarmakten med hänsyn till tillgången på lämpliga luftfartyg, flygsäkerheten och andra sådana omständigheter.

Om ett luftfartyg utan tillstånd befinner sig inom ett sådant restriktionsområde som avses i 1 kap. 4 § tredje stycket och det kan antas att man på luftfartyget känner till detta, får Försvarmakten förmå luftfartyget att lämna området eller att landa. Ett luftfartyg som kan antas ha passagerare ombord ska inte förmås att landa om det inte finns synnerliga skäl till det. *Förordning (2013:944)*.

9 §

[3909] Transportstyrelsen får, efter samråd med Försvarmakten, fastställa signaler som kan användas för att visa att ett luftfartyg befinner sig i ett sådant restriktionsområde som avses i 1 kap. 4 §.

10 §

[3910] När ett luftfartyg under flygning till eller från svenskt område har landat enligt 6, 7 eller 8 §, ska befälhavaren omedelbart anmäla detta till närmaste svenska tullkontor. En anmälan får i befälhavarens ställe göras av ett lufttrafikföretag eller ett ombud för detta.

Fallskärmshoppning

11 §

[3911] Sådana fallskärmshopp från luftfartyg som inte utförs i nödläge får bara utföras om Transportstyrelsen lämnat tillstånd till detta.

Transportstyrelsen får överlåta åt någon annan att pröva frågor om tillstånd enligt första stycket.

Inskränkningar i rätten att transportera gods

12 §

[3912] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta om förbud mot transport med luftfartyg eller om särskilda villkor för en sådan transport, om det krävs av hänsyn till flygsäkerheten eller luftfartsskyddet eller om det följer av en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt.

Luftfartygshandlingar

13 §

[3913] På ett luftfartyg ska under färd följande medföras:

1. nationalitets- och registreringsbeviset eller ett tillstånd till luftfart enligt 1 kap. 1 §, och
2. luftvärdighetsbeviset, miljövårdighetsbeviset, flyghandboken och luftfartygets resedagbok eller motsvarande handlingar.

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta om undantag från bestämmelserna i första stycket i fråga om luftfartyg i inrikes luftfart. Transportstyrelsen får också meddela föreskrifter om att luftfartyg ska ha ytterligare luftfartygshandlingar och att dessa ska medföras ombord.

Transportstyrelsen får meddela ytterligare föreskrifter om luftfartygshandlingar.

14 §

[3914] Varje besättningsmedlem på ett luftfartyg ska medföra flygcertifikat eller motsvarande handling som har utfärdats för henne eller honom.

Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om att besättningsmedlemmar ska medföra även andra handlingar.

9 kap. Ansvaret för skador genom luftfart

1 §

[3915] Transportstyrelsen får meddela ytterligare föreskrifter om ingivande och företeende av bevis om försäkring enligt 9 kap. 4 och 5 §§ luftfartslagen (2010:500).

10 kap. Flygräddningstjänst, undersökning av luftfartsolyckor och rapportering av händelser

---

14 kap. Militär luftfart och annan luftfart för statsändamål

Militär luftfart

Anm. Rubriken är införd enligt förordning (2013:944).

1 §

[3916] De ord och uttryck som definieras i 14 kap. 1 § [3764] luftfartslagen (2010:500) har samma betydelse i denna förordning. *Förordning (2013:944)*.

2 §

[3917] Försvarsmakten får, med de begränsningar som anges i 14 kap. 2 § [3765] luftfartslagen (2010:500), meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta om militär luftfart.

Försvarsmaktens föreskriftsrätt gäller inte flygtrafiktjänst i Sverige eller personal som certifierats inom detta område.

Försvarsmaktens verksamhet enligt statsflygsförordningen (1999:1354) utgör militär luftfart. *Förordning (2013:944)*.

3 §

[3918] Försvarsmakten får meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta om utländsk militär luftfarts verksamhet i Sverige som bedrivs inom ramen för

1. en övning med svenska förband som sker enligt regeringens medgivande, eller
2. internationell militär test-, utbildnings- och övningsverksamhet.

För utländska militära luftfartygs tillträde till svenskt område finns bestämmelser i tillträdesförordningen (1992:118) ([1401] o.f.). *Förordning (2013:944)*.

4 §

[3919] I andra fall än som avses i 3 § ska ett utländskt statsluftfartyg följa bestämmelserna för civil luftfart och framföras enligt anvisningarna från svensk flygtrafikledning.

Luftfartyg som är i nöd inom svenskt område ska ange detta med internationell signal och snarast anmäla förhållandet till närmaste svensk flygtrafikledningsenhet. *Förordning (2013:944)*.

5 §

[3920] Försvarsmakten får efter att ha hört Försvarets materielverk meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta om luftfart som utförs i Sverige av en annan stat, eller ett företag med säte i en annan stat, och som avser underhåll, modifiering eller utprovning för militära ändamål. Om verksamheten berör civil luftfart eller annan luftfart för statsändamål, ska Försvarsmakten besluta efter att ha hört Transportstyrelsen. *Förordning (2013:944)*.

6 §

[3921] Inom militär luftfart ska en anmälan enligt 5 kap. 4 § [3728] andra stycket luftfartslagen (2010:500) göras till Försvarsmakten. *Förordning (2013:944)*.

7 §

[3922] Om befälhavaren på ett militärt luftfartyg har omhändertagit någon som har begått brott ombord, ska han eller hon snarast underrätta Polismyndigheten eller flygtrafikledningsenhet på de orter där luftfartyget ska landa.

Om befälhavaren av ordnings- eller säkerhetsskäl har landsatt någon, ska han eller hon snarast underrätta Polismyndigheten eller flygtrafikledningsenhet på den ort där landsättningen har skett. *Förordning (2014:1284)*.

8 §

[3923] Om befälhavaren på ett militärt luftfartyg avser att överlämna någon som har begått ett svårare brott ombord till en behörig myndighet, ska han eller hon snarast underrätta Polismyndigheten eller flygtrafikledningsenhet på den ort där överlämnande ska ske.

Har ett överlämnande enligt första stycket skett till en utländsk myndighet, ska befälhavaren snarast underrätta Försvarmakten.

Om befälhavaren avser att överlämna någon till en utländsk myndighet, ska han eller hon, om det är möjligt, först höra Försvarmakten. *Förordning (2014:1284)*.

9 §

[3924] Bestämmelsen i 5 kap. 9 § [3733] luftfartslagen (2010:500) gäller också följande personal i markorganisationen inom militär luftfart:

1. personal som utför klargöringstjänst eller annan flygunderhållstjänst,
2. flygstrisledare, och
3. flygledare när de ingår i det militära luftfartssystemet. *Förordning (2013:944)*.

10 §

[3925] Försvarmakten får efter att ha hört Socialstyrelsen meddela föreskrifter för eller i ett enskilt fall besluta för besättningen på ett militärt luftfartyg i fråga om tjänstgöring under påverkan av alkohol eller något annat medel. *Förordning (2013:944)*.

11 §

[3926] Försvarmakten får meddela närmare föreskrifter om tillstånd inom det militära luftfartssystemet.

Försvarmakten prövar frågor om tillstånd enligt första stycket. *Förordning (2013:944)*.

12 §

[3927] Försvarmakten får efter att ha hört Transportstyrelsen meddela trafikregler för militär luftfart. *Förordning (2013:944)*.

13 §

[3928] Försvarmakten får besluta om och ta ut avgift för sin tillståndsgivning och tillsyn. *Förordning (2013:944)*.

14 §

[3929] Försvarmakten får inom militär luftfart meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta om förbud mot transport med luftfartyg eller om särskilda villkor för sådan transport, om det krävs av hänsyn till flygsäkerheten eller luftfartsskyddet. *Förordning (2013:944)*.

Annan luftfart för statsändamål

Anm. Rubriken är införd enligt förordning (2013:944).

15 §

[3930] För annan luftfart för statsändamål gäller bestämmelser i denna förordning, utom

1. 7 kap.,
2. 9 kap.,
3. 11 kap. 3 § första stycket 4,
4. 12 kap. 1–4 §§, och
5. 14 kap. 1–14 §§. *Förordning (2013:944)*.

16 §

[3931] Transportstyrelsen får efter att ha hört berörda myndigheter som bedriver annan luftfart för statsändamål och med beaktande av 14 kap. 7 § [3770] luftfartslagen (2010:500) meddela föreskrifter om annan luftfart för statsändamål i frågor som regleras i

1. 3–5 kap., 8 kap. och 11 kap. 1 § luftfartslagen, samt

2. 3 kap. 1–5 §§, 4 kap. 1, 5–8, 10, 12 och 15 §§, 5 kap. 1, 2 och 6 §§, 8 kap. 6–10 och 12 §§ och 11 kap. 3 § denna förordning.

Transportstyrelsen får också i ett enskilt fall besluta om det som regleras i de bestämmelser som anges i andra stycket, liksom i ett enskilt fall besluta om undantag från dessa bestämmelser.

Transportstyrelsen får efter att ha hört berörda myndigheter som bedriver annan luftfart för statsändamål meddela de övriga föreskrifter som behövs med hänsyn till flygsäkerheten, inklusive flygoperativa bestämmelser. Transportstyrelsen får i ett enskilt fall besluta i sådana frågor och i ett enskilt fall besluta om undantag från sådana föreskrifter.

Om Transportstyrelsen föreskriver att den som tjänstgör på ett luftfartyg som bedriver annan luftfart för statsändamål ska ha ett särskilt bevis på sin behörighet, gäller vad som föreskrivs om sådana behörighetsbevis i 4 kap. luftfartslagen. *Förordning (2013:944)*.

17 §

[3932] Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta om utländsk luftfart som samverkar med svensk annan luftfart för statsändamål. *Förordning (2013:944)*.

Gemensamma bestämmelser för statsluftfart

Anm. Rubriken är införd enligt förordning (2013:944).

Tillsyn

Anm. Rubriken är införd enligt förordning (2013:944).

18 §

[3933] Flygsäkerhetsinspektören vid Försvarmakten utövar tillsyn över att bestämmelserna i luftfartslagen (2010:500) ([3701] o.f.) om föreskrifter som meddelats med stöd av lagen i fråga om militär luftfart. *Förordning (2013:944)*.

19 §

[3934] Transportstyrelsen utövar tillsyn över att bestämmelserna i luftfartslagen (2010:500) ([3701] o.f.) och föreskrifter som meddelas med stöd av lagen följs i fråga om annan luftfart för statsändamål. *Förordning (2013:944)*.

20 §

[3935] Försvarmakten och Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om tillsyn inom respektive myndighets ansvarsområde. *Förordning (2013:944)*.

Överlämnande av förvaltningsuppgift

Anm. Rubriken är införd enligt förordning (2013:944).

21 §

[3936] Försvarsmakten respektive Transportstyrelsen får överlämna en förvaltningsuppgift i anslutning till föreskrifter som avses i 14 kap. 10 § [3773] luftfartslagen (2010:500) till någon annan. Förvaltningsuppgifter som överlämnas får innefatta myndighetsutövning. *Förordning (2013:944)*.

Tillträde till svenskt område

Anm. Rubriken är införd enligt förordning (2013:944).

22 §

[3937] Om ett utländskt statsluftfartyg har fått tillstånd till luftfart inom svenskt område, gäller bestämmelserna i denna förordning, eller föreskrifter som meddelats med stöd av förordningen, bara om detta beslutades när tillståndet gavs. *Förordning (2013:944)*.

Övriga bestämmelser

Anm. Rubriken är införd enligt förordning (2013:944).

23 §

[3938] Försvarsmakten respektive Transportstyrelsen får med stöd av 14 kap. 13 § [3776] luftfartslagen (2010:500) meddela föreskrifter om eller i ett enskilt fall besluta att viss luftfart ska följa reglerna för militär luftfart eller annan luftfart för statsändamål. Innan ett sådant beslut fattas ska myndigheterna samråda med varandra. I förekommande fall ska yttrande också inhämtas från Försvarets materielverk. *Förordning (2013:944)*.

24 §

[3939] Försvarsmakten respektive Transportstyrelsen får för militär luftfart respektive annan luftfart för statsändamål i de avseenden som behandlas i luftfartslagen (2010:500) ([3701] o.f.) meddela ytterligare föreskrifter som gäller skydd för liv, personlig säkerhet eller hälsa eller trafik. *Förordning (2013:944)*.

[3940] 1. Denna förordning träder i kraft den 1 september 2010.

2. Genom förordningen upphävs kungörelsen (1961:563) angående trafikregler för luftfarten och luftfartsförordningen (1986:171).

3. Tillstånd och godkännanden som har meddelats enligt den upphävda förordningen och med stöd av den meddelade föreskrifter ska fortsätta att gälla enligt sitt innehåll. Frågor om förnyelse av tillstånd och godkännanden ska dock prövas enligt den nya förordningen, liksom återkallelser av tillstånd eller godkännanden eller vägran att godkänna ett tillstånd om den händelse som ligger till grund för ingripandet har ägt rum sedan den nya förordningen har trätt i kraft.